MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta ta' l-24 ta' Frar, 2006

Citazzjoni Numru. 207/2005

A

-vs-

B

Il-Qorti;

Rat l-att tac-citazzjoni pprezentata fit-28 ta' Gunju, 2005 li permezz taghha l-attur ippremetta:

Illi l-attur izzewwg lill-konvenuta fit-12 ta' Mejju 2001, kif jirrizulta mic-certifikat taz-Zwieg hawn anness u mmarkat Dok "A".

Illi l-kunsens tal-attur inkiseb b’qerq dwar kwalita tal-konvenuta li fixklet serjament il-hajja mizzewwga; Art 19(1)(c) Kap 255;

Illi l-kunsens tal-konvenuta kien vizjat b’difett serju ta’ diskrezzjoni ta’ gudizzju fuq il-hajja mizzewwga, u/jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, Art 19(1)(d) Kap 255;

Ghalhekk titlob lil din l-Onorabbli Qorti ghaliex m’ghandhiex:

1. Tiddikjara u tiddeciedi illi z-zwieg ikkuntrattat bejn l-attur u l-konvenuta huwa null ai termini tal-Artiklu 19(1)(c) u/jew (d) tal-Kap 255 tal-ligijiet ta’ Malta u ghal finijiet u effetti kollha tal-ligi.

Bl-ispejjez kontra l-konvenuta li hija ngunta sabiex tidher ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni ta’ l-attur mahlufa u l-lista tax-xhieda.

Rat il-kontro-talba tal-konvenuta.

Rat in-nota tal-eccezzjonijietipprezentata fis-17 ta’ Ottubru, 2005 li permezz taghha l-konvenuta eccepiet:

1. Illi hija taqbel li z-zwieg tal-partijiet ghandu jigi dikjarat null izda mhux ghar-ragunijiet li qed isostni l-attur u dan peress illi il-kunsens tal-attur u mhux tal-konvenuta kien vizzjat b’difett serju ta’ diskrezzjoni ta’ gudizzju fuq il-hajja mizzewga u jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali taghha.

2. Illi dan iz-zwieg ghandu jigi ddikjarat null peress li l-kunsens tal-attur inghata bl-eskluzjoni pozittiva ta’ elementi essenzjali tal-hajja mizzewga.

3. Illi inoltre l-kunsens tal-konvenuta inkiseb b’qerq dwar il-kwalita tal-attur li fixklet serjament il-hajja mizzewga.

4. Salv eccezzjonijiet ulterjuri jekk ikun il-kaz.

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenuta mahlufa u l-lista tax-xhieda.

Rat l-atti processwali.

Rat l-affidavit tal-attur, ta’ Adrian Abela, Joseph Abela, Emanuela Abela, Josette Azzopardi u Joanne Farrugia;

Rat l-affidavit tal-konvenuta;

Rat id-dokument a fol 44 tal-process li jindika li l-proceduri quddiem it-tribunal ekklesjastiku gew ceduti.

Rat il-verbal tas-seduta tal-20 ta’ Jannar, 2006 illi permezz tieghu l-kawza thalliet ghas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attur qed titlob l-annullament taz-zwieg kontrattat bejn il-partijiet fit-12 ta’ Mejju, 2001 a bazi tal-artikolu 19 (1) (c) u (d) tal-Kapitolu 255 tal-Ligijiet ta’ Malta. Il-konvenuta taqbel li z-zwieg huwa null izda ghar-ragunijiet imputabbli lill-attur a tenur tas-sub-incizi (c), (d) u (f) tal-istess artikolu. Kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin “*F’materja ta’ zwieg illi huwa ta’ ordni pubbliku, ma tistax taghmilha daqshekk facli li parti tirrepeti kliem il-ligi u l-parti l-ohra tammetti u b’hekk jirrendu z-ziewg annullabli bl-iktar mod facli u espedjenti. ... Hawn ma ahniex fil-kamp ta’ kreditu likwidu jew responsabilita’ ta’ xi kollizjoni imma f’kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax thalli nies li kappriccizoment wara xi zmien ta’ zwieg jiddeciedu illi kellhom nuqqas ta’ diskrezzjoni fuq iz-zwieg u meta jkollhom siehba jew sieheb iehor jergghu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirrizultaw verament ragunijiet ghall-annullament tieghu l-istess zwieg ghandu jigi annullat pero’ dan ma ghandux ikun sabiex jigu akkomodati l-kapricci ta’ dak jew l-iehor. Ghalhekk il-kawzali ghall-annullament ghandha tirrizulta cara u minghajr dubbju.*”

(Anna Tonna vs Alexander Tonna deciza mill-Qorti tal-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

L-artikoli citati mill-partijiet jirrigwardjaw;

19 (1) (c) – li l-kunsens ta' parti tkun inkisbet b'qerq dwar kwalita' tal-parti l-ohra li fixklet serjament il-hajja taz-zwieg;

19 (1) (b) – jekk il-kunsens ikun vizzjat minhabba zball fuq l-identita' tal-parti l-ohra;

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-hajja mizzewga jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali taghha jew b'anomalija serja psikologika li taghmilha mpossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta' xi parti jkun inkiseb b'eskluzzjoni posittiva taz-zwieg jew xi element essenzjali tieghu, jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg.

L-attur fl-affidavit tieghu qal li fil-waqt li hu kien dejjem ihobb lill-konvenuta din qatt ma kienet turi affezzjoni fil-konfront tieghu izda l-ikbar xokk hadu ftit gimghat wara z-zwieg meta qaltlu li ma riditx ikollha tfal. Huwa jghid li dan qatt ma qalitulu qabel iz-zwieg anzi pjuttost il-kuntrarju. Prattikament ghalhekk iz-zwieg tfarrak wara ftit gimghat u hass li gie ingannat. L-affidavits l-ohra li esebixxa l-attur huma kollha ta' familjari tieghu li naturalment qalu kif graw l-affarijiet skond il-lenti rispettivi taghhom.

Il-konvenuta da parti taghha xehdet dwar xi incidenti li juru nuqqas ta' maturita tal-attur u skond hi kienu ftehmu minn qabel iz-zwieg li ma jkollhomx tfal; allegat ukoll affarijiet ohra li ma tantx jitfghu dell sabih fuq l-attur.

Minn ezami anke superficjali tal-provi jidher car li s-sub-incizi (c) u (d) ma jirrizultawx izda jistghu jirrizultaw il-kawzali l-ohrajn.

Kif qalet il-Qorti tal-Appell fil-kawza Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar, 2006 ;

Irid mill-ewwel jigi senjalat principju fondamentali fil-ligi civili u cioe' li z-zwieg bejn il-kontendenti ghandu jkun presunt li jkun wiehed validu. Ghalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawza li taghmel prova sodisfacenti ta' l-allegazzjonijet rispettivi taghha dwar l-allegazzjoni u cioe' li z-zwieg huwa null ghaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.

.. is-sub-inciz (d) fuq imsemmi jsemmi ukoll li z-zwieg ikun null jekk ikun affetwat b' anomalija psikologika serja u taghmilha impossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg. Ta' min jenfasizza hawn li l-ligi taghna tirrikjedi li l-anomalija psikologika tkun tali li taghmilha impossibbli u mhux semplicement difficli li wiehed jaqdi l-obligazzjonijet essenzjali taz-zwieg jew inkella li jassumi l-istess obligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg.

Kif qalet ukoll il-Qorti fil-kawza Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Mejju, 1995) *b'difett serju ta' diskrezzjoni tal-gudizzju il-legislatur ma riedx ifisser semplicement kwalsiasi stat ta' immaturita; li parti jew l-ohra fiz-zwieg tista tkun fiha fil-mument li jinghata l-kunsens reciproku. Li kieku l-legislatur irrikjeda maturita' shiha u perfetta ftit jew addirittura ebda zwieg ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kuncett guridiku intrinsikament marbut mal-kapacita' ta' parti jew ohra fiz-zwieg li taghti l-kunsens liberu u xjenti taghha ghar-rabta taz-zwieg.* F'dan is-sens gew decizi ukoll il-kawzi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awwissu, 1995).

Fil-kawza fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti tal-Appell ukoll qalet li *biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju irid ikun hemm l-inkapacita' psikika jew kostituzzjonali (mhux*

necessarjament anomlaija psikologika fi-sens mediku) li wiehed jaghraf u jirrifletti jew li jiddecidi liberament (jigifieri minghajr impulsi interni li jkunu nehhew il-liberta tal-ghazla tal-persuna li tkun) fuq l-oggett tal-kunsens matrimonjali.

Il-Qorti wara li hasbet fit-tul thoss li l-fatt li zwieg ikun tfarrak daqshekk malajr huwa minnu nnifsu indikazzjoni illi xi haga mhux f' postha kien hemm mill-bidu, anzi minn qabel iz-zwieg. Mill-mod kif il-partijiet tefghu lejn xulxin allegazzjonijiet anke serji ifisser li t-tnejn li huma kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni serju li impedihom milli jkunu kapaci jidhlu ghall obligazzjonijiet naxxenti miz-zwieg.

Il-partijiet jaqblu (anke jekk ma jaqblux lil min kienet imputabbli din il-kawzali) illi kien hemm eskluzzjoni posittiva tat-tfal miz-zwieg. Ghalhekk anke fil-parametri precizi tas-sentenza moghtija minn din il-Qorti fl-ismijiet Anna Galea vs John Walsh (30 ta' Marzu, 1995) il-Qorti thoss li kien hemm eskluzzjoni posittiva cara ta' element essenjali ai termini tas-sub-inciz (f).

Ghal dawn il-mottivi l-Qorti tilqa' t-talba kemm tal-attur u kemm tal-konvenuta ai termini tas-sub-incizi (d) u (f) tal-artiklu imsemmi u tiddikkjara null iz-zwieg bejn il-partijiet fuq imsemmi. L-ispejjes tal-kawza ikunu bla taxxa bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------